

ФІЛЯРЧУК Христина Сергіївна,
курсантка, Національна академія
Служби безпеки України (м. Київ,
Україна)

Науковий керівник:

ХОМА Ірина Олександрівна,
старший викладач кафедри романо-
германських мов ННГІ,
Національна академія Служби
безпеки України
(м. Київ, Україна)

ТЕНДЕНЦІЇ ФОРМУВАННЯ НЕОЛОГІЗМІВ В АНГЛОМОВНОМУ ДИСКУРСІ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ ТА ОБОРОНИ

Сучасний англomовний дискурс сектору безпеки та оборони характеризується активним процесом оновлення лексичного складу. Це зумовлено швидким розвитком технологій, трансформацією форм ведення війни, появою нових видів загроз і зміною комунікативних практик у військово-політичній сфері. Нові терміни та неологізми у цьому контексті не лише відображають реалії, що з'являються, але й формують світоглядну картину безпеки та оборони у глобальному англomовному просторі.

Аналіз основних тенденцій формування неологізмів у секторі безпеки та оборони англomовного світу, а також з'ясування мовних механізмів, що лежать в основі цих процесів є важливим питанням сьогодення.

За визначенням Тараненко О. О. *неологізм* (від грец. *neos* – «новий» і *logos* – «слово») – слово, а також його окреме значення, вислів, які з'явилися у мові на даному етапі її розвитку і новизна яких усвідомлюється мовцями або були вжиті тільки в якомусь акті мовлення, тексті чи мові певного автора [4].

У сфері безпеки та оборони неологізми часто зумовлені технологічними інноваціями (наприклад, *drone swarm*, *cyberwarfare*, *AI-assisted targeting*), соціополітичними процесами (*hybridwarfare*, *information operations*), а також змінами у положеннях військової доктрини.

Наприклад, як зазначають Бровкіна О. В. та Ракітіна О. В. у статті «Формування неологізмів у англomовному військовому дискурсі» зазначено, що «військова лексика англomовного дискурсу зазнає активної неологізації – через кальки, аббревіації, запозичення» [2].

Англomовний безпековий дискурс є глобальним за своєю природою, адже англійська мова виступає основним засобом комунікації між військовими структурами, міжнародними організаціями та оборонною аналітикою.

Основні чинники, що спричиняють появу нових термінів:

1. Технологічний прогрес: розвиток дронів, кіберсфер, космічних систем оборони породжує низку нових понять, як-от *autonomous weapon systems*, *cyber*

resilience, quantum encryption.

2. Інформаційна війна та гібридні конфлікти: зміна природи сучасних воєн стимулює появу понять *hybrid threat, disinformation campaign, psychological operation (PSYOP)*.

3. Глобалізація безпекових процесів: тісна взаємодія між союзниками веде до стандартизації термінів, зокрема в межах міжнародних операцій.

4. Медіалізація війни: активне висвітлення воєнних подій у ЗМІ сприяє входженню спеціальної лексики у загальномовний вжиток, формуючи популярні неологізми (*info weapon, meme warfare, cybersoldier*).

Найпоширенішими способами формування неологізмів у секторі безпеки та оборони є:

– *композиції (складні слова):* battlefield management, drone swarm, threat intelligence, missile shield [2].

– *аббревіації:* ISR (Intelligence, Surveillance, Reconnaissance), C4ISR (Command, Control, Communications, Computers, Intelligence, Surveillance, and Reconnaissance), UAV (Unmanned Aerial Vehicle).

– *афіксація:* weaponize, demilitarization, rearmament.

– *конверсія:* to drone (використовувати безпілотник), to target (цілитися, вибирати ціль).

Метафоричні неологізми мають особливу роль у формуванні мови сектору безпеки та оборони, оскільки створюють образність, що підсилює комунікативний вплив. Наприклад: *cyber battlefield (кіберполе для ведення бойових дій), digital armor (цифрова броня), information shield (інформаційний щит)*. Такі лексеми свідчать про перенесення військової термінології у сферу інформаційних технологій.

На підставі аналізу українських досліджень з тематики військової лексики, інтернет-дискурсу та англійської періодики можна виділити такі активні семантичні поля:

1. *Кібербезпека:* cyber attack, ransomware defence, ethical hacking, zero-day vulnerability.

2. *Штучний інтелект у військовій галузі:* AI targeting, autonomous drones, machine learning defence.

3. *Інформаційна війна:* fake news operation, influence warfare, digital propaganda.

4. *Енергетична безпека:* energy weapon, pipeline sabotage, critical infrastructure resilience.

5. *Космічні операції:* orbital defence, space situational awareness, satellite interception.

Усі ці напрями демонструють тенденцію до змішування та асиміляції лексики професійних галузей (військової, суспільно-політичної, кібербезпекової, медіааналітичної тощо), що наразі являє собою характерну рису сучасного глобального безпекового дискурсу.

Неологізми у зазначеному дискурсі виконують не лише номінативну, а й ідеологічну функцію. Вони можуть формувати суспільне сприйняття певних явищ (наприклад, термін *pre-emptive strike* обґрунтовує агресивні дії через

термінологічну нейтралізацію). Крім того, нові лексемичасто відображають асиметрію інформаційного простору (зокрема, наприклад, офіційні структури використовують терміни *strategic communications* чи *counter-propaganda*, у той час як у медіа з'являються спрощені варіанти на кшталт *info war* або *troll factory*).

Формування неологізмів в англomовному дискурсі сектору безпеки та оборони є динамічним процесом, зумовленим розвитком військових технологій, кіберсфери, інформаційних операцій та трансформацією сучасних воєнних доктрин. Нові слова й терміни виникають переважно через акронімізацію, словоскладання, метафоризацію та семантичне розширення вже існуючої лексики. Вони не лише відображають появу нових реалій, але й сприяють стандартизації професійної комунікації на міжнародному рівні. Таким чином, неологізми виступають важливим інструментом концептуалізації нових безпекових викликів і є показником еволюції сучасного військово-політичного дискурсу, а власне мова у галузі безпеки та оборони продовжує розвиватися як динамічна, гібридна система, що водночас відображає і формує глобальний світ безпеки XXI століття.

Список використаних джерел

1. Дзюбіна О. «Проблематика визначення терміна «неологізм» (на матеріалі англійської мови)». Філологічний дискурс, Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В. Гнатюка. URL : http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=fild_2017_6_23. (Дата звернення: 30.10.2025).
2. Бровкіна О. В., Ракітіна О. В. «Формування неологізмів у англomовному військовому дискурсі». Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Германістика та міжкультурна комунікація». URL : <https://tsj.journal.kspu.edu/index.php/tsj/article/view/666>. (Дата звернення: 30.10.2025).
3. Намачинська, Г., Ціта М. «Неологізми в сучасній англomовній періодиці». Актуальні проблеми філології та перекладознавства ISSN 2415-7929. URL : <http://perspectives.pp.ua/index.php/vno/article/view/17248>. (Дата звернення: 01.11.2025)
4. Тараненко О. О. «Неологізм». Електронний ресурс: URL: <http://litopys.org.ua/ukrmova/um54.htm>. (Дата звернення: 28.10.2025).
5. Шумаков В. Д. «Актуалізація концепту «CYBERSECURITY» у сучасних англomовних текстах нормативно-правової бази міжнародних організацій та особливості його відтворення українською мовою». Магістерська робота, КПП ім. Ігоря Сікорського, 2020. URL: <https://ela.kpi.ua/items/c92484db-5c92-4805-9542-e44a78c97eea>. (Дата звернення: 02.11.2025).